

ELŐSZÓ

Mindennek van története.

A folyóiratoknak is.

Egy huszonöt éves ember fiatal. Egy huszonöt éves folyóirat inkább középkorú. Negyedszázadot már érdemes visszaneézni. Ezt szolgálja ez a rövid áttekintés.

Az MTA Nyelvtudományi Intézetében kétnapos konferenciát tartottak *Beszédkutató '92* címmel 1992-ben. Az ott elhangzott előadások tanulmányokká átdolgozott változatait kötetben publikálták egy évvel később, *Beszédkutató 1993* címmel. Az alcím: *Tanulmányok az elméleti és az alkalmazott fonetika köréből* volt. Szerzői nyelvészek, fonetikusok, fizikusok, foniáterek, logopédusok, mérnökök, vagyis mindazok, akik a beszéd valamely területét kutatták. A pozitív fogadtatás eredményezte, hogy ezt követően minden évben megjelent egy szerkesztett tanulmánykötet (kötetcímmel), amelynek célja a magyar beszéd kutatás legfrissebb eredményeinek széleskörű bemutatása volt a fonológiától a beszédtechnológiáig. A célok, az évenkénti megjelenés, az anonim lektoráltatás a kezdetektől, illetve a szerkesztés relatív állandósága odavezetett, hogy a *Beszédkutató* folyóirattá vált. Tíz évvel ezelőtt pedig megalakult a nemzetközi szerkesztőbizottság. A folyóirat 2008-ban az ERIH Nat, majd 2016-ban az ERIH Plus kritériumainak megfelelt, így bekerült a nemzetközi listába.

A megjelent tanulmányok folyamatosan tükrözik a jelentős szaktudományos kutatási irányokat, a publikált eredmények nem maradnak el a nemzetközi publikációkétól. A cikkekre sokan hivatkoznak. A folyóirat tematikája már a kezdetektől sokrétű, a beszéddel kapcsolatos területek egyre szélesebbek, alkalmazkodva a tudomány fejlődéséhez.

A *Beszédkutató* 25 évét elsősorban papír alapú folyóiratként élte (mindig más színű borítóval); az egyes számok pedig az interneten is elérhetőek voltak. 2018-tól ez megváltozik: internetes folyóirattá alakul, ez azonban csupán a fizikai állapot változását jelenti, tartalmi, szakmai és minden egyéb szempontból a *Beszédkutató* a legjobb hagyományait fogja követni.

Az első szám megnyitójában Vértes O. András óva intett bennünket a „legújabb tudományos divatok bálványaitól” és a „régibbi szakirodalom elhanyagolásától”. Azt hiszem, elégedett lenne velünk.

A *Beszédkutató* a magyar nyelvtudomány egyik meghatározó orgánuma.

Gósy Mária

TARTALOM

Neuberger Tilda – Beke András: A zárfelpattanás spektrális jegyei a hosszúsági oppozíció függvényében	7
Olaszy Gábor – Abari Kálmán: Formánsok a nyelv és a beszélő tükrében ...	25
Krepsz Valéria: Morfémák időzítési mintázatai tizenévesek és felnőtt beszélők megnyilatkozásaiban	37
Markó Alexandra – Csapó Tamás Gábor – Takács Karolina: Listeners' evaluation of voice quality in Hungarian speakers	55
Gyarmathy Dorottya: A néma szünetek funkciói a spontán beszédben	67
Bóna Judit: A temporális jellemzők szerepe a beszéd folyamatosságának percepciójában	93
Dér Csilla Ilona – Markó Alexandra: A <i>hát</i> funkciói a prozódiai megvalósulás függvényében	105
Kohári Anna: A magánhangzók és a mássalhangzók időtartamának egyensúlya	119
Auszmann Anita: Megakadásjelenségek 40 évvel ezelőtti és mai beszélők spontán beszédében.....	135
Gocsál Ákos: Az artikulációs tempó és az átlagos alaphang szerepe a beszélő életkorának megbecslésében	151
Dér Csilla Ilona: A <i>hát</i> multifunkcionalitása a beszédműfajok és a diskurzusjelölő-társulások függvényében	169
Bóna Judit – Imre Angéla: Szójelentések meghatározása 5 és 9 éves kor között	185
Holecz Margit – Bartha Csilla: Vizuális fonológia: Jelnyelvek fonológiája és a vizuális annotáció támogatása	205
A. Jászó Anna: A beszéd humoráról – Az érvelés humora Jókai regényei alapján.....	223
„Nyelvbtlás”-korpusz.....	241
Téves szó.....	242
Grammatikai hiba.....	244

Kontamináció	246
Téves kezdés	247
„Nyelvem hegyén van” jelenség	248
Perszeveráció	249
Anticipáció	249
Metatézis	250
Egyszerű nyelvbtlás	251
Több típusba sorolható jelenségek	252
A magyar és a nemzetközi tudományos élet eseményei	257
Speech Research 2016 • <i>Váradi Viola</i>	257
Beszéd kutatás 2016 konferencia • <i>Ausmann Anita</i>	258
Új utak a gyermeknyelvi kutatásokban • <i>Varjasi Gergely</i>	259
A kötet szerzői	262